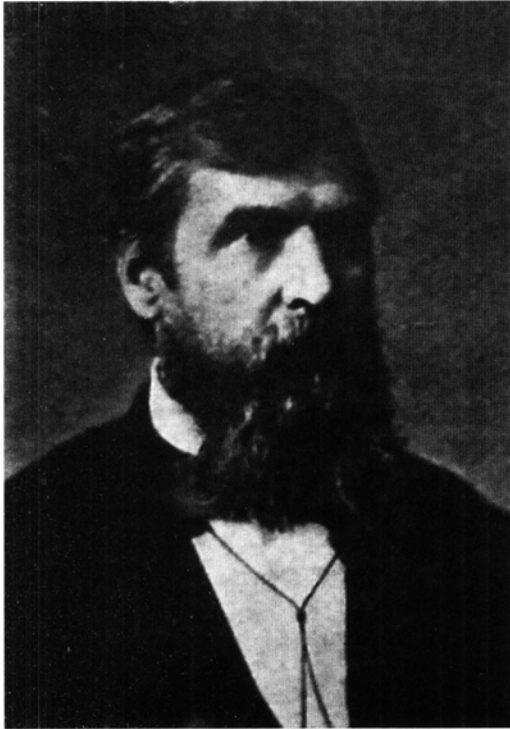


## LEKSYKON BOTANIKÓW POLSKICH DICTIONARY OF POLISH BOTANISTS

### 66. EDWARD ANTONI HÜCKEL



1. DATA I MIEJSCE URODZENIA I ŚMIERCI. Ur. 6 IX 1830, Głębowice [obecnie wieś w gminie Osiek, między Wadowicami, Zatorem, Oświęcimiem, Kętami i Andrychowem], zm. 30 IX 1896, Lwów.

2. RODZINA. Ojciec – Antoni Hückel (zm. 1870), urzędnik gminny w Osieku lub Głębowicach, następnie w Starejsoli koło Sambora (Galicja), matka – Urszula z domu Sienczyna, żona – Maria Franciszka z domu Buresch (ślub 28 VIII 1868 w Drohobyczu), dzieci – Władysław, dr praw, urzędnik w Prokuratorii Skarbowej we Lwowie, następnie sekretarz Sądu Obwodowego w Tarnopolu, radca Sądu Powiatowego

w Kopyczyńcach, Husiatynie i in., – Felicja Kilianowa, – Julian (1871–1921), dr nauk medycznych, początkowo asystent w Zakładzie Chemii Lekarskiej Uniwersytetu Lwowskiego, następnie lekarz wojskowy, major Wojska Polskiego, – Stanisława (zmarła w młodości), wnuki – Alfred Kilian, radca we Lwowie, ofiara NKWD, – Stanisław Hueckel (1911–1980), prof. zw. dr inż., dr h. c., członek rzeczywisty PAN i in., rektor Politechniki Gdańskiej, dyrektor Instytutu Budownictwa Wodnego PAN w Gdańsku, założyciel i redaktor kilku renomowanych czasopism naukowych PAN, wybitny specjalista w zakresie budownictwa morskiego, ochrony brzegów morskich i geotechniki, autor kilku monografii i książek oraz licznych prac naukowych [*Nauka Polska* 1983 31(3–4): 221–226], prawnuki – Zbigniew Kilian (1918–1998), geolog, autor podręczników do geologii dla techników, – Adam Kilian, scenograf teatralny, grafik i ilustrator książek, – mgr inż. Krzysztof Hueckel, architekt, obecnie naczelnik Wydziału Urbanistyki i Architektury Urzędu Miasta Sopotu, – Tomasz Hueckel, geomechanik, dr hab. inż., prof. na Duke University (USA), praprawnuki – Jarosław Kilian, obecnie dyrektor i reżyser w Teatrze Polskim w Warszawie, – Joanna Kilian-Michieletti, historyk sztuki, – Magdalena Hueckel-Śliwińska, artysta-fotografik, pracuje w Teatrze Współczesnym w Warszawie.

3. WYKSZTAŁCENIE. 1837–? [prawdopodobnie do 1841] – Lemberger Hauptschule czyli Städtische Hauptschule we Lwowie [brak dokładniejszych informacji], po 1846–1850 – Gimnazjum Akademickie we Lwowie, IX 1850 – matura tamże, studia być może na Uniwersytecie Lwowskim.

4. STOPNIE NAUKOWE I DANE BIBLIOGRAFICZNE ROZPRAW. Być może egzamin nauczycielski przed 1868 [brak informacji].

5. PRZEBIEG PRACY ZAWODOWEJ. Po studiach pracował do połowy 1858 jako nauczyciel w Czerniowcach. 14 VIII [właściwie dopiero od 9 X] 1858–24 IX 1868 – nauczyciel (od 1868 – profesor) w nowo otwartym Państwowym Niższym Gimnazjum im. Franciszka Józefa I w Drohobyczu, 25 IX 1868–31 XII 1869 – profesor

w c.k. Wyższym Gimnazjum w Przemyślu, 1 I 1870–1874 – profesor w c.k. Gimnazjum Franciszka Józefa we Lwowie, 1875–2 VI 1879 – dyrektor c.k. Wyższej Szkoły Realnej w Stanisławowie [być może na rok 1876 był urlopowany ze względu na pracę w Namiestnictwie we Lwowie], 1876 – radca szkolny i zastępca inspektora szkół w Namiestnictwie we Lwowie, 3 VI 1879–31 XII 1884 – dyrektor IV Państwowego Gimnazjum we Lwowie, 1 I 1885–30 IV 1889 – Namiestnictwo we Lwowie: radca szkolny i krajowy inspektor szkół średnich. 1 V 1889 – emerytowany na własną prośbę.

6. PODRÓŻE NAUKOWE. Brak informacji o zagranicznych podróżach naukowych. Odbывał wycieczki botaniczne w Karpaty Stryjskie i Samborskie oraz okolice Drohobycza.

7a. ZAKRES BADAŃ BOTANICZNYCH. Florystyka, dydaktyka botaniki.

7b. LICZBA WSZYSTKICH PUBLIKACJI BOTANICZNYCH, MIEJSCE OPUBLIKOWANIA PEŁNEJ BIBLIOGRAFII PRAC, WYKAZ WAŻNIEJSZYCH PRAC. Był autorem co najmniej 7 prac botanicznych. Niepełna bibliografia w: D. Szymkiewicz, 1925. Bibliografja flory polskiej. *Prace Monograficzne Komisji Fizjograficznej PAU* 2: 92, spis publikacji liczący 22 pozycje – w posiadaniu autora niniejszego biogramu. Wykaz prac botanicznych: 1. 1865. Botanische Ausflüge in die Karpathen des Stryer und Samborer Kreises in Galizien. *Verhandlungen der k.k. zoologisch-botanischen Gesellschaft in Wien* 15: 49–66; 2. 1866. Ueber die Flora der Umgegend v. Drohobycz in Galizien. Ein pflanzenphysiognomischer Versuch von... *Verhandlungen der k.k. zoologisch-botanischen Gesellschaft in Wien* 16: 237–300; 3. 1866. Ueber die Flora der Umgegend von Drohobycz in Galizien. [W:] *Program gimnazjum w Drohobyczu* [jest to prawdopodobnie separatrum poz. 2]; 4. 1868. Wycieczka botaniczna w Karpaty Stryjskie do źródeł Świcy. *Spraw. Komis. Fizjogr. AU* [za 1867] 2: (20)–(30); 5. 1870: *Botanika dla szkół niższych gimnazjalnych i realnych*. Kraków, nakł. autora, ss. IV + 210; 6. 1876: *Botanika dla szkół niższych gimnazjalnych i realnych*. Wyd. II zmniejszone, Nakładem Księgarni Seyfartha i Czajkowskiego, Lwów,

ss. 135; 7. 1881: *Botanika dla szkół niższych gimnazjalnych i realnych*. Wyd. III zmienione, Nakładem Księgarni Seyfartha i Czajkowskiego, Lwów, ss. 137.

7c. GŁÓWNE OSIĄGNIĘCIA NAUKOWE. 1 – Florystyka. W pracach florystycznych zawarł opisy niektórych szczytów Karpat Wschodnich i porastającej je roślinności, a także opisy formacji roślinnych, podał wiele stanowisk gatunków roślin naczyniowych, często są to jedne z pierwszych notowań dla środkowej i wschodniej Galicji [patrz: p. 7b, poz. 1, 2, 3, 4]. 2 – Dydaktyka botaniki. Był autorem podręcznika do botaniki [patrz: p. 7b, poz. 5, 6, 7]. Pierwsze wydanie dorównywało poziomem innym ówczesnym galicyjskim podręcznikom szkolnym. Podręcznik ten został przetłumaczony na język ukraiński przez twórcę ukraińskiej nauki terminologii przyrodniczej – Jana Werchratskiego (Ivan Grigorovich Verkhrats'kyj, 1846–1919) i opublikowany we Lwowie w 1873. Wydanie II zmniejszone spotkało się natomiast z krytyką: zarzucono mu podstawowe braki dydaktyczne, jak ogromną przewagę informacji praktycznych (m.in. zastosowanie, uprawa) nad informacjami botanicznymi, w tym opisem poszczególnych gatunków, czy brak rycin, a także zły układ systematyczny, doceniono stosowny dobór polskich nazw roślin [rec.: J. L. Petelenz, 1880. *Kosmos* 5: 93–101].

E. Hückel jest także autorem opracowania *Rys pedagogiki* (Lwów 1868).

8. DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNA, ORGANIZATORSKA I KOLEKCJONERSKA. Początkowo uczył przyrody, matematyki i fizyki. W gimnazjum w Stanisławowie uczył języka niemieckiego, natomiast po objęciu kierownictwa IV Gimnazjum we Lwowie, uczył tam propedeutyki filozofii (1880), logiki (1881–1884) oraz psychologii (1881, 1882). Zorganizował naukę przyrody i matematyki w nowo utworzonym gimnazjum w Drohobyczu, był tam również organizatorem i opiekunem gabinetu fizycznego i przyrodniczego. Był organizatorem IV Gimnazjum [tzw. Pobernardyńskiego, później im. Jana Długosza] we Lwowie. Około 1870 założył w Przemyślu jedną z pierwszych w Galicji

stacji meteorologicznych. Zbiory przyrodnicze E. Hückla przekazano do Muzeum im. Ossolińskich we Lwowie i do Muzeum Przyrodniczego im. Dzieduszyckich we Lwowie.

9. DZIAŁALNOŚĆ W INNYCH DZIEDZINACH. 1871 – był członkiem Rady Powiatowej w Przemysłu – z grupy gmin miejskich, 1876 – wchodził w skład Namiestnictwa we Lwowie – był radcą szkolnym przydzielonym oraz zastępcą inspektora szkół średnich.

10. WAŻNIEJSZE GODNOŚCI I STANOWISKA W INSTYTUCJACH, TOWARZYSTWACH NAUKOWYCH I REDAKCJACH. Od 1864 – współpracownik Towarzystwa Zoologiczno-Botanicznego w Wiedniu, 1866–1872 – członek Komisji Fizjograficznej Towarzystwa Naukowego Krakowskiego, a po przekształceniu się TNK w Akademię Umiejętności – współpracownik jej Komisji Fizjograficznej od 1873 do śmierci. 1874–1877 – członek Komisji Egzaminacyjnej dla nauczycieli i nauczycielek pospolitych szkół ludowych i wydziałowych we Lwowie.

11. NAJWAŻNIEJSZE WYRÓŻNIENIA I ODZNACZENIA. [brak informacji]

12. INNE INFORMACJE. Przodkowie Edwarda Hückla pochodzili z Alzacji, z miejscowości Vandenheim, położonej kilkadziesiąt kilometrów od Strasburga. Stamtąd w poszukiwaniu pracy przenieśli się do Sigmaringen, gdzie przy dworze Hohenzollernów zajęli się kapelusznictwem. Po latach przyjechali na Morawy, gdzie w Nowym Jiczynie (Nový Jičín, Neutitschein) założyli znaną fabrykę kapeluszy z filiami w Wiedniu, Skoczowie i Raciborzu. Edward ze swym bratem Adamem prowadził już korespondencję po polsku, o czym świadczą zachowane listy. Florystyką (publikowaniem wyników badań) zajmował się tylko w latach 1863–1868. Być może działalność naukowa była potrzebna do uzyskania tytułu profesora gimnazjalnego (uzyskał w 1868). W następnych latach (1868–1876) zajmował się dydaktyką, szczególnie dydaktyką botaniki. Był wysokiego wzrostu, niesłychanie poważny, chłodny i powściągliwy w obęjsiu. We wspomnieniach uczniów pozostał szlachetną postacią o ojcowskim sercu przy senatorskiej powadze. Jednak podczas szkolnych wycieczek

za miasto potrafił dokazywać z uczniami, a nawet płać figle. W zakresie metody nauczania fizyki był nauczycielem starej daty, podającym reguły i prawa fizyki w języku łacińskim. Zwykle najlepszemu łacinnikowi w klasie kazał tłumaczyć je na język polski. Pomimo to, po latach uczniowie nadal je pamiętali. Cieszył się opinią wytrawnego pedagoga. W początkowym okresie pracy nauczycielskiej wszedł kilka razy w konflikt z bezpośrednimi zwierzchnikami. W późniejszym okresie władze ceniły jego rozum, doświadczenie pedagogiczne i zasługi położone na polu szkolnictwa, a zwłaszcza dla IV Państwowego Gimnazjum we Lwowie. Od IX 1862 utrzymywał kontakty naukowe z Franciszkiem Herbichem (1791–1865), botanikiem i lekarzem wojskowym, inicjatorem założenia Komisji Fizjograficznej w Krakowie; w jednej z publikacji nazwał go „swym ojcowskim przyjacielem”. Zbierał dla niego rośliny w okolicach Drohobycza i konsultował z nim oznaczenia trudniejszych okazów. F. Herbich nie szczędził E. Hücklowi dobrych rad, instrukcji, przysyłał własnoręcznie wykonane ryciny roślin, a także dzieła botaniczne i piękne herbarium, a w końcu zapisał mu w testamencie swój zielnik (1865). E. Hückel obiecał opublikować sprawozdanie na temat tego zielnika, ale dotychczas nie nabrał na tę publikację. Kontaktował się też z Antonim Rehmanem (1840–1917), botanikiem z Uniwersytetu Jagiellońskiego, który oznaczał mu m.in. mszaki i paprotniki. Pochowany został na Cmentarzu Łyczakowskim we Lwowie.

13. WYKAZ NAJWAŻNIEJSZYCH ŹRÓDEŁ. Publikowane: [anonim], 1896. Edward Hückel. *Athenaeum* **1896**(4): 385–386; W. Bruchnalski, 1937. *Z życia szkół średnich w byłej Galicji*. (Ostatnia wycieczka całego gimnazjum im. Franciszka Józefa we Lwowie do lasu w Krzywczykach 1871). *Krytyka i Życie* [Bezpłatny dodatek niedzielny do *Dziennika Polskiego* z dn. 28 III 1937] R. 3 nr 13 s. 1; S. Goliński, 1894. *Historia Gimnazjum przemyskiego*. [W:] *Sprawozdanie dyrekcji c.k. Gimnazjum w Przemysłu za rok szkolny 1894*. Nakładem Funduszu Naukowego, Przemyśl, s. 3–170; S. Hueckel, 1981. *Inżynierskie wspomnienia*. Wydawnictwo Morskie, Gdańsk, ss.

414, cyt. s. 190–191; P. Köhler, 2002. *Botanika w Towarzystwie Naukowym Krakowskim, Akademii Umiejętności i Polskiej Akademii Umiejętności. Botany at the Academic Society of Cracow, Academy of Sciences and Letters and the Polish Academy of Sciences and Letters (1815–1952)*. Studia i materiały do dziejów Polskiej Akademii Umiejętności, t. 2; W. Kucharski (red.), 1928. *Księga Pamiątkowa 50-lecia Gimnazjum im. Jana Długosza we Lwowie*. Nakładem Komitetu Jubileuszowego, Lwów, ss. 320, cyt. s. 16–17; Z. Kultys, 1908. *Historia gimnazjum drohobyckiego*. [W:] *Sprawozdanie Dyrekcji c.k. Wyższego Gimnazjum w Drohobyczu*. Nakładem Komitetu Jubileuszowego, Drohobycz, ss. 225, cyt. s. 43, 45, 52, 53, 206; S. Pacholkiv, 2002. *Emanzipation durch Bildung. Entwicklung und gesellschaftliche Rolle der ukrainischen Intelligenz im habsburgischen Galizien (1890–1914)*. Verlag für Geschichte und Politik, Wien, Oldenbourg Wissenschaftsverlag, München, ss. 349, cyt. s. 131; *Schematyzmy Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem* [na poszczególne lata]; *Sprawozdanie Ces. Król. Czwartego Gimnazjum za rok szkolny 1880*. Nakładem Rady Szkolnej, Lwów 1880, ss. 71, cyt. s. 33; *Sprawozdanie dyrektora c.k. IV Gimnazjum we Lwowie za rok szkolny 1881*. Nakładem Funduszu Szkolnego, Lwów 1881, ss. 80 + 47, cyt. s. 3, 35; *Sprawozdanie dyrektora c.k. IV Gimnazjum we Lwowie za rok szkolny 1882*. Nakładem Funduszu Szkolnego, Lwów 1882, ss. 72 + 54, cyt. s. 3; *Sprawozdanie dyrektora c.k. IV Gimnazjum we Lwowie za rok szkolny 1883*. Nakładem Funduszu Szkolnego, Lwów 1883, ss. 130, cyt. s. 83; *Sprawozdanie dyrektora c.k. IV Gimnazjum we Lwowie za rok szkolny 1884*. Nakładem Funduszu Szkolnego, Lwów 1884, ss. 88, cyt. s. 41; *Sprawozdanie dyrekcji c.k. IV Gimnazjum we Lwowie za rok szkolny 1885*. Nakładem Funduszu Szkolnego, Lwów 1885, ss. 94, cyt. s. 80; *Sprawozdanie Dyrekcji c.k. Wyższej Szkoły Realnej w Stanisławowie za rok szkolny 1879*. Nakładem Rady Szkolnej Krajowej, Lwów 1879, ss. 35, cyt. s. 9, 30; B. Trzaskowski, 1859. *Programm des städtischen Franz Josef Gymnasium zu Drohobycz*

[...]. Gedruckt bei Franz Xaver Pobudkiewicz, Sambor 1859, ss. 34, cyt. s. 20–22. Z. Z. [Z. Zieliński], 1901. Hüchel Edward. *Wielka Encyklopedia Powszechna Ilustrowana* t. 29, s. 445; *Zweites Programm des k.k. akademischen Ober-Gymnasiums in Lemberg am Schlusse des Schuljahres 1851*. Lember 1851, Aus der k.k. galizischen Provinzial-Staats-Druckerei, ss. 39, cyt. s. 32, 33. Informacje otrzymane od mgr. inż. arch. Krzysztofa Hueckla z Sopotu.

14. MATERIAŁY IKONOGRAFICZNE. Publikowane: W. Kucharski, 1928. *Księga Pamiątkowa 50-lecia Gimnazjum im. Jana Długosza we Lwowie*. Nakładem Komitetu Jubileuszowego, Lwów, ss. 320, cyt. s. 16. Niepublikowane: w posiadaniu mgr. inż. arch. Krzysztofa Hueckla z Sopotu.

Piotr KÖHLER

## 67. KAZIMIERZ JAN WASYLIK

1. DATA I MIEJSCE URODZENIA I ŚMIERCI. Ur. 12 XI 1925 Chomiakówka (pow. Czortków, woj. tarnopolskie), zm. 5 XI 2000 Kraków.

2. RODZINA. Ojciec – Michał, przed wojną rządca w majątkach ziemskich na Podolu, po wojnie robotnik rolny w Państwowym Gospodarstwie Rolnym w Malerzowicach, matka – Maria z domu Rudko [tak się podpisywała i takie nazwisko figurowało w dowodzie osobistym] *vel* Rutko [takie nazwisko figuruje w metryce chrztu Kazimierza Wasylika], bracia – Bolesław (ur. 1928), mgr pedagogiki, Henryk (1932–2007), mgr polonistyki, Zdzisław (ur. 1937), mgr pedagogiki, wszyscy trzej byli nauczycielami w pow. niemodlińskim, żona – Krystyna z domu Pstrokońska, paleobotanik, profesor w Instytucie Botaniki im. W. Szafera Polskiej Akademii Nauk w Krakowie (ślub 2 IV 1956 w kościele Bożego Ciała w Krakowie).

3. WYKSZTAŁCENIE. 1932/1933–1937/1938 – do szkoły powszechnej uczęszczał kolejno w Borysach, Chomiakówce, Kosowie i Czortkowie, gdzie ukończył klasę VI, od IX 1938 do wybuchu wojny – gimnazjum w Czortkowie, 1939–1941



– kl. VII i VIII w szkole radzieckiej typu dziesięcioletniego. Po wkroczeniu Niemców, aby uchronić się przed wywiezieniem na roboty przymusowe do Rzeszy, uczęszczał do VII klasy szkoły powszechnej, a po jej ukończeniu (30 VI 1942) uczył się w Szkole Handlowej, którą ukończył 19 XII 1942 (ponieważ zaliczono mu okres nauki w gimnazjum). Jednocześnie na tajnych kompletach przerabiał pod kierunkiem nauczycieli z dawnego gimnazjum materiał szkoły średniej (tajny egzamin dojrzałości wydziału matematyczno-fizycznego 8 III 1944), 10 XI 1944 – świadectwo ukończenia Gimnazjum Ogólnokształcącego „w VI” [jest to kryptonim jednostki lub miejscowości tajnego nauczania]. 1 IX 1945–26 II 1946 – 6-miesięczny kurs pedagogiczny w Opolu upoważniający do nauczania w publicznych szkołach powszechnych. 25 II 1946 – *Missio canonica* do udzielania nauki religii w szkołach powszechnych i doksztalających w roku szkolnym 1945/1946–1946/1947. Po zweryfikowaniu tajnej matury Państwowa

Komisja Weryfikacyjna 17 III 1947 wydała świadectwo dojrzałości Liceum Ogólnokształcącego wydz. matem.-fizycz. Kwalifikacje do nauczania zdobył zdając eksternistyczny egzamin dojrzałości w Liceum Pedagogicznym w Opolu w 1947, gdzie otrzymał świadectwo dojrzałości Liceum Pedagogicznego (27 III 1947). 1950/1951–1952/1953 – studia biologiczne w Państwowej Wyższej Szkole Pedagogicznej w Krakowie, 1953/1954–1954/1955 – studia specjalistyczne (stopnia magisterskiego) w zakresie algologii na kierunku botaniki na Uniwersytecie Jagiellońskim.

4. STOPNIE NAUKOWE I DANE BIBLIOGRAFICZNE ROZPRAW. 29 VI 1953 – dyplom ukończenia studiów wyższych stopnia pierwszego na Wydziale Geograficzno-Biologicznym Państwowej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie, 13 VI 1955 – dyplom ukończenia studiów wyższych stopnia magisterskiego na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi UJ na podstawie pracy „Desmidie w zachodniej części Puszczy Niepołomickiej”, napisanej pod kierunkiem prof. Karola Starmacha [praca opublikowana we *Fragmenta Floristica et Geobotanica* 1957 3(1): 153–169]. 14 III 1959 – publiczna obrona i uchwała Rady Naukowej Instytutu Botaniki PAN w Krakowie o nadaniu stopnia kandydata nauk biologicznych [ówczesnego odpowiednika stopnia naukowego doktora] na podstawie pracy kandydackiej wykonanej pod kierunkiem prof. Karola Starmacha: „Głony torfowisk wysokich Kotliny Nowotarskiej” [praca opublikowana pod tytułem: Głony torfowisk wysokich Kotliny Nowotarskiej ze szczególnym uwzględnieniem desmidii. The algae, especially the desmids, of the raised peat-bogs in the Nowy Targ Basin, Polish Western Carpathians. *Fragmenta Floristica et Geobotanica* 1961 7(1): 215–288 + tabl. I–VII], 25 VI 1959 – zatwierdzenie przez Centralną Komisję Kwalifikacyjną dla pracowników nauki decyzji Rady Naukowej Instytutu Botaniki PAN o nadaniu stopnia. 25 XI 1971 – kolokwium habilitacyjne i uchwała Rady Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi UJ o nadaniu stopnia naukowego doktora habilitowanego w zakresie botaniki na podstawie rozprawy „Zbiorowiska glonów

Czarnego Dunajca i niektórych jego dopływów” [Zbiorowiska glonów Czarnego Dunajca i niektórych jego dopływów. Algal communities in the Czarny Dunajec River (Southern Poland) and in some of its affluents. *Fragmenta Floristica et Geobotanica* 1971 17(2): 257–354], 28 IV 1972 – zatwierdzenie przez ministra nauki, szkolnictwa wyższego i techniki uchwały Rady Wyzd. BiNoZ UJ o nadaniu stopnia naukowego doktora habilitowanego, 29 III 1973 – uroczysta promocja habilitacyjna w Collegium Maius UJ. 1 X 1974 – powołanie przez ministra nauki, szkolnictwa wyższego i techniki na stanowisko docenta na UJ.

5. PRZEBIEG PRACY ZAWODOWEJ. 20 XII 1942–2 III 1944 – po ukończeniu Szkoły Handlowej pracował jako robotnik, później jako pomocnik magazyniera, a w końcu jako magazynier w niemieckim Zarządzie Nieruchomości Ziemskich w Czortkowie (Liegenschaftsverwaltung Kreisoberleitung Czortkow), kontynuując tajną naukę. Po ponownym przejściu przez ZSRR Czortkowa pracował w tamtejszej parowozowni jako pomocnik palacza na parowozie (5 V–11 VIII 1944), potem – ze względu na rozwijającą się krótkowzroczność – jako robotnik utrzymujący czystość parowozowni (11 VIII–25 XI 1944), a w końcu, przed wyjazdem do Polski, przy obsłudze maszyny parowej (25 XI 1944–25 III 1945). Szkolnictwo podstawowe i średnie: Publiczna Szkoła Powszechna w Młynarzowicach [obecnie Malerzowice Wielkie, pow. nyski]: 6 III 1946–31 VIII 1947 – kontraktowy nauczyciel niekwalifikowany, 1 IX 1947–1 IX 1948 – kierownik; 1 IX 1948–1 III 1950 – Publiczna Szkoła Powszechna w Grabinie: nauczyciel i kierownik; 1 III–31 VII 1950 – Inspektorat Szkolny w Niemodlinie: podinspektor szkolny do spraw oświaty i kultury dorosłych; 1 III 1950–30 VIII 1953 – Wydział Oświaty Powiatowej Rady Narodowej w Niemodlinie; być może również: 1 III 1950–1953 – Publiczna Szkoła Powszechna nr 2 w Niemodlinie: nauczyciel; 15 VIII–1 X 1953 – nauczyciel w Liceum Ogólnokształcącym w Świebodzinie, woj. zielonogórskie; 1 IX 1955–31 VIII 1956 – nauczyciel kontraktowy w Państwowym Liceum

Ogólnokształcącym dla Pracujących w Nowej Hucie. Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Krakowie (początkowo: Państwowa Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Krakowie), Zakład Botaniki: 1 IX 1953–31 VIII 1954 – zatrudniony na pracach zleconych (kontraktowy wykładowca), 1 IX 1954–31 VIII 1955 – asystent, 1 IX 1955–30 VI 1956 – zatrudniony na pracach zleconych jako asystent, 1 X 1956–31 XII 1957 – asystent, 1–31 I 1958 – starszy asystent; 31 I 1958 – zwolnił się na własną prośbę, 1 II–30 VI 1958 – zatrudniony na pracach zleconych, 1 VII–31 XII 1958 – starszy asystent w Studium dla Pracujących WSP (pracownik kontraktowy), 1966/1967 – zajęcia zlecone. Uniwersytet Jagielloński: 1 I–30 IX 1958 – pracownik kontraktowy: pomocniczy pracownik nauki w Katedrze Hydrobiologii na Wyzd. BiNoZ (1/2 etatu, od 1 II – cały etat), 1 X 1958–31 I 1962 – starszy asystent, 1 II 1962–30 IX 1974 – adiunkt w Zakładzie Hydrobiologii (od 1 V 1972 – adiunkt w Instytucie Zoologii), od 1 X 1974 – docent, 30 I 1977 – przeniesiony przez prorektora UJ z Instytutu Zoologii do organizowanego właśnie Instytutu Biologii Środowiskowej. 31 III 1991 – przeniesiony na własną prośbę na emeryturę. 1 IV 1991–30 IX 1991 – zatrudniony na 3/4 etatu w Instytucie Biologii Środowiskowej UJ. Równocześnie pracował w Instytucie Botaniki PAN w Krakowie: 1955–1958 – aspirant, 1 X 1958–31 V 1961 – starszy asystent (1/2 etatu), 1 VI 1961–31 I 1962 – adiunkt (1/2 etatu).

6. PODRÓŻE NAUKOWE. IV 1959–I 1960 – przebywał w Instytucie Botaniki Uniwersytetu w Helsinkach, zebrał materiały do badania desmидii z 6 torfowisk w północnej Finlandii, korzystając z konsultacji specjalistów tej grupy glonów doc. dr. Carla Cedercreutzta i dr. phil. h.c. Rolfa Grönblada. VI 1959 – miesięczny pobyt w Danii, Muzeum Narodowe w Kopenhadze, dział przyrodniczy. IV–XI 1965 – badał okrzemki z osadów dennych jeziora Zeribar w Iranie, pracując w Centralnym Ośrodku Limnologicznym (Limnological Research Center) przy Uniwersytecie w Minneapolis (USA). W 1970 wziął udział w 7-tygodniowej ekspedycji naukowej tegoż uniwersytetu do Iranu i Turcji,

zbierał współczesne glony z różnych siedlisk (jeziora, źródła, młaki) oraz materiały do badania okrzemek kopalnych.

7a. ZAKRES BADAŃ BOTANICZNYCH. Fykologia, przede wszystkim desmidie i okrzemki – w zakresie tych gromad uważany był za dobrego specjalistę; zainteresowania badawcze obejmowały systematykę i ekologię desmidii i okrzemek, fitosocjologię glonów, szczątki glonów w osadach dennych. Historia botaniki.

7b. LICZBA WSZYSTKICH PUBLIKACJI BOTANICZNYCH, MIEJSCE OPUBLIKOWANIA PEŁNEJ BIBLIOGRAFII PRAC, WYKAZ WAŻNIEJSZYCH PRAC. Opublikował 20 prac (w tym 2 ukazały się pośmiertnie). Niepełny ich wykaz w: M. Nowak, 2003. *Instytut Botaniki im. W. Szafera Polskiej Akademii Nauk (1953–2003), t. 2. Bibliografia*. Inst. Bot. im. W. Szafera PAN Kraków, s. 402; J. Siemińska, 1990. *Polska Bibliografia Fykologiczna. The Polish Phycological Bibliography*. Bibliografie Botaniczne t. 3, Inst. Bot. im. W. Szafera PAN Kraków, ss. 464. Pełny wykaz – w posiadaniu autora niniejszego biogramu. Najważniejszych 10 prac: 1. 1961. Desmidiaceen der Moore in der Umgebung von Korvanen in Sodankylä, Finnisch-Lappland. *Societas Scientiarum Fennica, Commentationes Biologicae* 23(10): 1–46; 2. 1962. Przezroczyste otoczki na komórkach desmidii. Transparent envelopes on desmids cells. *Acta Hydrobiologica* 4(1): 59–68; 3. 1965. Communities of algae from the Soła river and its tributaries. *Acta Hydrobiologica* 7, Supplementum 1: 9–60; 4. 1965. Remnants of algae in bottom sediments of the lakes Wielki Staw and Morskie Oko in the Tatra Mountains. [W:] *Limnological investigations in the Tatra Mountains and Dunajec River basin*. Komitet Zagospodarowania Ziemi Górskich PAN, z. 11, s. 39–58; 5. 1975. Notes on the freshwater algae of Iran. Notatki o glonach słodkowodnych Iranu. *Fragmenta Floristica et Geobotanica* 21(3): 369–397; 6. 1985. Diatom communities in pure and polluted waters in the Biała Przemsza river basin (Southern Poland). *Acta Hydrobiologica* 1983/1984 [wyd. 1985] 25/26 (3/4): 287–315; 7. 1991. Remembrance of Professor Karol Starmach. *Polish Botanical*

*Studies, Guidebook Series* 4: 45–57; 8. 1992. Historia Zakładu Hydrobiologii Uniwersytetu Jagiellońskiego. *Zeszyty Naukowe UJ, Prace Zoologiczne* 37: 135–139; 9. 1993. The algae of the raised peat bogs of the Orawa-Nowy Targ Basin with special reference to the peat bog „Na Czerwonym”. *Polish Botanical Studies, Guidebook Series* 10: 63–77; 10. 2008. Witkowski A., Wasyluk K., Lange-Bertalot H., Bąk M. *Diatom paleolimnology of Lake Zeribar, Iran, in the Late Pleistocene and Holocene*. [W:] K. Wasylukowa, A. Witkowski (red.), *The palaeoecology of Lake Zeribar and surrounding areas, Western Iran, during the last 48,000 years*. A.R.G. Gantner Verlag K.G., Ruggell, s. 159–235.

7c. GŁÓWNE OSIĄGNIĘCIA NAUKOWE. 1 – Fykologia. Wyróżnił 41 gatunków desmidii na terenie torfowiska Błoto w Puszczy Niepołomiczkiej [patrz: p. 4 praca magisterska], jako pierwszy opublikował algologiczne opracowanie w cyklu rocznym Kotliny Nowotarskiej [patrz: p. 4 praca kandydacka], w Czarnym Dunajcu i niektórych jego dopływach wyróżnił i scharakteryzował zbiorowiska wszystkich glonów występujących w ważniejszych siedliskach (na kamieniach, mule i roślinach wodnych oraz sestonie), rozważał również zmiany w ich wykształceniu z biegiem rzeki i w ciągu sezonu wegetacyjnego, próbował wprowadzić jednostki fitosocjologiczne w odniesieniu do glonów; jest to jedno z ważniejszych opracowań glonów w całym łańcuchu karpackim [patrz: p. 4 rozprawa habilitacyjna], oznaczył 273 gatunki desmidii występujących w torfowiskach wokół wsi Korvanen w fińskiej Laponii [patrz: p. 7b, poz. 1], opisał cysty wokół komórek desmidii znajdujące już wcześniej przez innych badaczy, te przezroczyste otoczki zinterpretował jako błony cyst *Chlamydomyxa labyrinthuloides* Arche porzucone przez protoplast tego organizmu po wykorzystaniu przezeń treści odżywczych zamkniętych w cyście komórek desmidii [patrz: p. 7b, poz. 2], oznaczył 196 gatunków występujących w Sole i jej dopływach, opisał 2 zbiorowiska glonów: z *Diatoma hiemale* i z *Diatoma vulgare* [patrz: p. 7b, poz. 3], zbadał okrzemki i krzemionkowe cysty innych glonów Wielkiego Stawu i Morskiego Oka w Tatrach

(jezior oligotroficznych), podając pierwsze wiadomości do historii rozwoju zbiorowisk glonów w jeziorach tatrzańskich [patrz: p. 7b, poz. 4], opracował szczątki glonów z osadów dennych kilku jezior perskich w ramach wszechstronnego opracowania paleolimnologicznego podjętego przez prof. dr H. E. Wrighta z Uniwersytetu w Minneapolis (USA) [patrz: p. 7b, poz. 5, 10], badając basen Białej Przemszy znalazł 369 taksonów okrzemek, wyróżnił ugrupowania charakterystyczne dla odcinków zanieczyszczonych ściekami komunalno-bytowymi, dla odcinków z czystą wodą i dla odcinków źródłowych [patrz: p. 7b, poz. 6], na podstawie badań paleobotanicznych odtworzył historię torfowiska „Na Czerwonym” koło Nowego Targu, podał historię badań tego torfowiska oraz ważniejsze gatunki glonów tam występujących [patrz: p. 7b, poz. 9], badając zmiany w składzie okrzemek jeziora Zeribar w zachodnim Iranie, wykazał ścisłą zależność między składem gatunkowym okrzemek a klimatem [patrz: p. 7b, poz. 10]. 2 – Historia botaniki. Napisał historię Zakładu Hydrobiologii UJ [patrz: p. 7b, poz. 8] oraz biogramy Ryszarda Sowy i Karola Starmacha [patrz: p. 7b, poz. 7].

8. DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNA, ORGANIZATORSKA I KOLEKCYJERSKA. 1946 – członek Gminnej Komisji Oświatowej w Grabinie, 1 XII 1947–30 IV 1948 – nauczyciel kontraktowy na kursie dokształcającym w zakresie Publicznej Szkoły Powszechnej, od 1946 [brak dokładnej daty] do 31 XII 1948 – opieka społeczna nad sierotami zamieszkałymi na terenie Grabina i wychowującymi się w rodzinach zastępczych, do 31 XII 1948 – upoważnienie do występowania w charakterze instruktora Komisji Kontroli Gminnej Rady Narodowej w Grabinie z ramienia Biura Kontroli. 1 X 1949–30 IV 1950 – kontraktowy nauczyciel na kursie dla analfabetów i półanalfabetów, 1 IV–30 VI 1950 – opiekun Szkolnej Organizacji Harcerskiej w szkole podstawowej w Grabinie. Zajęcia dydaktyczne na WSP [1954/1955 – brak danych]: ćwiczenia z anatomii człowieka – 1953/1954, ćwiczenia z botaniki ogólnej – 1953/1954, 1956/1957, 1957/1958, ćwiczenia z botaniki systematycznej

– 1956/1957, 1957/1958, ćwiczenia z geografii roślin i ekologii – 1953/1954, ćwiczenia w pracowni specjalizacyjnej i pracowni magisterskiej z botaniki (ćwiczenia specjalne z botaniki, ćwiczenia specjalizacyjne z botaniki, pracownia mgr z botaniki) – 1955/1956, pracownia magisterska z botaniki – 1956/1957, 1957/1958, wykłady z botaniki dla słuchaczy Studium Zaocznego WSP – 1957/1958, zajęcia zlecone z systematyki roślin – 1966/1967. Zajęcia dydaktyczne na UJ: od 1974 – wykład monograficzny „Ekologia glonów – wybrane zagadnienia” [pomimo przejścia na emeryturę wykładał aż do 1994], pracownia półdzienna dla III r., pracownia specjalna dla IV r. [brak informacji o zajęciach dydaktycznych prowadzonych przed 1974]. Wypromował: dr Małgorzata Schmagier, dr Jacek Sanecki. Był autorem trzech recenzji doktorskich i jednej habilitacyjnej.

9. DZIAŁALNOŚĆ W INNYCH DZIEDZINACH. [nie działał]

10. WAŻNIEJSZE GODNOŚCI I STANOWISKA W INSTYTUCJACH, TOWARZYSTWACH NAUKOWYCH I REDAKCJACH. 1978–1990 – członek Rady Naukowej Zakładu Biologii Wód PAN w Krakowie, 18 I 1959–31 XII 1990 – członek rady redakcyjnej *Acta Hydrobiologica*, 1 I 1986–31 V 1990 – kierownik Podyplomowego Studium Ekologii i Ochrony Środowiska na Wydz. BiNoZ UJ (1988–1990 – Studium Ochrony i Kształtowania Środowiska), członek Komisji Rewizyjnej Polskiego Towarzystwa Hydrobiologicznego, lata 70. XX w. – przewodniczący komisji stypendialnej dla studentów na Wydziale BiNoZ UJ.

11. NAJWAŻNIEJSZE WYRÓŻNIENIA I ODZNACZENIA. Nagrody pieniężne kuratora Okręgu Szkolnego Śląskiego – 18 VI 1948 i 22 VI 1949, dyplom uznania za całokształt pracy w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Krakowie – 1 V 1955, Złoty Krzyż Zasługi – 21 VIII 1976, Polonia Restituta [brak informacji o dacie przyznania], 2 nagrody pieniężne za działalność dydaktyczno-wychowawczą (27 IV 1976) [brak informacji o terminie przyznania drugiej z nich].

12. INNE INFORMACJE. W VI 1945 repatriował się z rodziną z Czortkowa do Opola. Był



członkiem Związku Nauczycielstwa Polskiego, przez pewien czas pełnił funkcję zastępcy prezesa powiatowego oddziału ZNP w Niemodlinie. Należał do PTB [prawdopodobnie od końca lat 50-tych XX w.], PT Hydrobiologicznego i NSZZ „Solidarność”. 2 VIII 1948–15 XII 1948 – był członkiem Polskiej Partii Robotniczej, a od 15 XII 1948 do 1956 – Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej; na WSP w Krakowie pełnił funkcję I sekretarza POP (20 XI 1951–7 X 1952), następnie członka egzekutywy (7 X 1952–24 X 1953), wystąpił z PZPR wstrząśnięty nadużyciami ujawnionymi w następstwie referatu N. S. Chruszczowa na XX Zjeździe KPZR. 1952/1953 – zastępca przewodniczącego Koła Naukowego Biologów WSP. Opiekun Sekcji Środowiskowej Koła Naukowego Przyrodników Studentów UJ. Był niezwykle pedantyczny i precyzyjny, zarówno w badaniach, jak i opracowywaniu zebranego materiału. W kontaktach ze współpracownikami i studentami był bardzo serdeczny, życzliwy, bezpośredni, pogodny i bardzo kulturalny. Dbał o swój nienaganny wygląd zewnętrzny. Zawsze do pracy przychodził w garniturze (najczęściej ciemnopopielatym) i nieskazitelnie czystej koszuli (najczęściej białej), oczywiście zawsze nosił też krawat. Dlatego asystentki i studentki mówiły o nim „Szary Lord”. Pochowany na Cmentarzu Batowickim w Krakowie (kwatery 145, rząd 7, grób 1).

13. WYKAZ NAJWAŻNIEJSZYCH ŹRÓDEŁ. Archiwalne: Archiwum Akademii Pedagogicznej w Krakowie – K-40/18 (Kazimierz Wasyli); Dział Spraw Osobowych UJ (Teczka osobowa Kazimierza Wasylika); Archiwum UJ: BiNoZ 31 (Docenci etatowi 1960–1972), BiNoZ 52 (Ankiety wpisowe studentów, 1953/54), BiNoZ 53 (Ankiety wpisowe studentów, 1954/1955), BiNoZ 149 (Teczki studenckie 1951–1973 – Kazimierz Wasyli), BiNoZ 150 (Prace magisterskie 1951–1973 – Kazimierz Wasyli), BiNoZ 169 (Teczki przewodów habilitacyjnych – Kazimierz Wasyli); Instytutu Botaniki PAN w Krakowie (teczka osobowa). Publikowane: *Uniwersytet Jagielloński. Biologia. Informator. Katalog kursów* [na poszczególne lata], *Katalog kursów dla studentów biologii Uniwersytetu Jagiellońskiego*

[na poszczególne lata], *Skład osobowy uczelni oraz spis wykładów i ćwiczeń na rok akademicki 1953/54*; PWSP w Krakowie, Kraków 1953, s. 21, 98, 101; *Skład osobowy uczelni oraz spis wykładów i ćwiczeń na rok akademicki 1955/56*; WSP w Krakowie, Kraków 1956, s. 29; *Skład osobowy uczelni oraz spis wykładów i ćwiczeń na rok akademicki 1956/57*; WSP w Krakowie, Kraków 1957, s. 20, 71, 73, 77; *Skład osobowy uczelni oraz spis wykładów i ćwiczeń na rok akademicki 1957/58*; WSP w Krakowie, Kraków 1958, s. 29, 75, 79; M. Turowicz (red.), 1965. *Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Krakowie w pierwszym piętnastolecu rozwoju 1946–1961*; WSP. *Rocznik Naukowo-Dydaktyczny* 18, ss. 402, cyt. s. 124, 207, 301, 326, 332, 348. Informacje uzyskane od prof. dr hab. Krystyny Wasyliki, dr Jacka Saneckiego, prof. dr hab. Barbary Kaweckiej, dr Luboszy Wesołowskiej.

14. MATERIAŁY IKONOGRAFICZNE. Publikowane: J. Siemińska, 2007. *Polscy badacze okrzemek. Wiadomości Botaniczne* 51(1/2): 27–43, cyt. s. 35. Niepublikowane: w zbiorach prof. dr hab. Krystyny Wasyliki.

Piotr KÖHLER

## SPRAWOZDANIA ZE SPOTKAŃ NAUKOWYCH SCIENTIFIC MEETING REPORTS

LAS – LEŚNA AKADEMIA SZKOLNA  
W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 114  
W KRAKOWIE (KRAKÓW,  
23–27 KWIETNIA 2007)

Forest Days in the Primary School No 114  
in Kraków (Kraków, 23–27 April 2007)

Corocznie wiosną w ramach Światowego Dnia Ziemi organizowane są akcje propagujące w społeczeństwie wiedzę o naturalnym środowisku. Polska uczestniczy w nich już od 18 lat. Szkoła Podstawowa nr 114 im. Arkadego Fiedlera